

ОСНОВИ ЛІДЕРСТВА: УРОКИ ВИДАТНИХ ПІДПРИЄМЦІВ

¹Вінницький національний технічний університет

Анотація

Розглянуто елементи лідерства на прикладі видатних підприємців світу, приведено приклади успішних стилів керівництва та визначення основних ознак лідера у бізнесі.

Ключові слова: лідерство, лідер, стиль управління, персонал, менеджмент.

Abstract

Considered the elements of leadership by the example of prominent businessmen of the world, brought examples of successful leadership styles and identifying key traits a leader in business.

Keywords: leadership, leader, management style, staff, management.

Вступ

Лідерство – одне з тих явищ, які цікаві практично кожній людині. Вчені вивчають закономірності, що визначають процеси розвитку та здійснення лідерства, а також умови і фактори підвищення його ефективності. Фахівці в області підбору персоналу та психологи-практики розробляють інструменти для виявлення потенційних лідерів і технології для розвитку лідерських якостей і умінь. Люди, які прагнуть до лідерства, намагаються знайти способи, що дозволяють їм максимально швидко домогтися успіху і зап'яць лідерські позиції.

Люди, що йдуть за лідером, хочуть зрозуміти не тільки, що змушує їх підкорятися його владі, але і як вони самі можуть впливати на його дії. При цьому будь-яка людина виявляється так чи інакше залучений у відносини "лідер – послідовники" у всіх сферах свого життя: у професійній діяльності, сім'ї, дружбу, саморозвитку. Включаючись в політичні, економічні, культурні процеси, людина неодмінно стикається з проблемами лідерства.

Метою роботи є визначення основних елементів успіху відомих підприємців, їх стилів керівництва та секретів лідерства.

Основна частина

Воррен Баффет (1930 р.н., голова ради директорів холдингу «Berkshire Hathaway») – один із найвідоміших та найуспішніших інвесторів сучасності. Ділячись своїм досвідом, Воррен сформував власні правила ведення бізнесу, які стали своєрідними заповідями на ринку цінних паперів. Що ж робить Воррена Баффета гарним керівником? Він є загально визнаним лідером, стиль управління якого беруть за взірць керівники багатьох компаній у світі. Баффет завжди відкритий для змін, намагається відповідати світовим економічним та управлінським тенденціям. Він вміє вчитися на своїх помилках та перетворювати їх на переваги.

Ключовою характеристикою стилю управління В. Баффета є спілкування. Комунікація є ключовою в керівництві, а Баффет – талановитий комунікатор. Вміння слухати інших і дар переконання роблять його неперевершеним оратором, який завжди враховує потреби та інтереси аудиторії. Його інвестиційні стратегії та стиль управління вказують на конітивний стиль керівництва: переосмислення, аналіз інформації, оцінку можливостей та розроблення стратегій як в управлінській діяльності, так і в бізнесі [1].

Важливою умовою досягнення успіху **Річард Бренсон** (1950 р.н., англійський бізнесмен, один із найбагатших людей Великої Британії) вважає організованість і цілеспрямованість лідера. Він зазначив, що цих вимог він дотримувався упродовж усього життя, щоденно складаючи списки завдань і бажань. Бренсон радить включати до списку також короткотермінові завдання й орієнтири на кожен день, особисті цілі, завдання щодо зміцнення здоров'я й самопочуття. Також він любить повторювати: «Будьте лідером, а не босом. В сучасному діловому світі запобігання перед босом – анахронізм». Бренсон порівнює лідера з хорошим вчителем.

Ідеалом керівника і менеджера для Бренсона є не той, хто віддає накази і розпорядження, а той,

хто затверджує рішення співробітників. Бренсон – фанат відкритих офісних просторів. «Нам, - пише він, – потрібно багато спільного простору для мозкових штурмів, потрібні кімнати для відпочинку й кухні, де працівники можуть невимушено збиратися й обговорювати справи. Стіни, двері, робочі столи й інші конторські меблі – все це бар’єри для комунікації» [2].

Лінда Вачнер (1946 р.н., керівник і власник «Wagasco Group Inc. До 2001 р.; жінка, яка змінила уявлення світу про жінку-керівника) у «Max Factor» здобула репутацію людини, яка жорстко визначає завдання й цілі та прискіпливо контролює все, що відбувається довкола. Це, на її думку, і є запорукою корпоративного успіху. Кожен управлінець, без винятку, має тримати руку на пульсі своєї компанії та не зловживати такими процедурами, як делегування повноважень. Керівник має чітко й лаконічно ставити завдання перед працівниками, аргументовано доводити до персоналу цілі та перспективи будь-яких проєктів. І головне, має постійно контролювати діяльність компанії у всіх напрямках. Лінда не боялася того, що її будуть вважати замкнутою та байдужою до особистої критики.

Ставлення до Вачнер було дуже суперечливе: одні називали її талановитою, інші – найгіршою з менеджерів. Також робота в «Max Factor» дала змогу Л.Вачнер сформулювати свої особливі методи управління та мотивації персоналу. Варто лише згадати про її всесвітньо відомий принцип в галузі менеджменту – «Роби це зараз», що став гаслом «Max Factor». Завжди намагаючись раціонально використовувати кожну хвилину свого часу, Лінда Вачнер ненавидить світські бесіди та намагається уникати непотрібних, безглузких і порожніх розмов. Стиль керівництва Лінди Вачнер унікальний. Це поєднання протилежностей, професіоналізму, самопожертви, вимогливості. Раціональність та принциповість, індивідуальність та самобутність – стрижні її лідерського потенціалу. Цілеспрямованість і відданість ідеї – ключові риси її особистості [3].

Джек Велч (1935 р.н., один з найбільш відомих бізнес-лідерів у світі; журнал «Fortune», підбивши підсумки розвитку бізнесу в ХХ ст., визнав його кращим менеджером століття) від початку своєї діяльності мав досить значні особисті амбіції: ще не перебуваючи внизу кар’єрної піраміди, він відверто заявляв, що має наміри стати президентом «General Electric». Велч вимагав, щоб усі лідери в GE у своїх бізнес-стратегіях ставили лише зухвалі цілі. Саме тому Велч надавав перевагу не оперативному управлінню, а ставив перед підлеглими лише найбільші загальні, глобальні цілі. У кінці першого року управління корпорацією він запропонував обмежитися загальною концепцією, яка б об’єднала окремі плани й стратегії компанії. Головне – знати напрямок і дотримуватися спільних принципів.

Схожий підхід Велч сповідував і щодо персоналу, вважаючи, що «збереження непотрібних робочих місць обходиться компанії занадто дорого». Проте Велч не просто «скорочував штати», він зробив власну кадрову політику: за результатами року звільнялися лише ті співробітники, які показували найнижчі результати в роботі. Велч розділив співробітників на три категорії: А – співробітники, які відповідали «чотирьом правилам лідерства» в GE: енергійні, вміють мотивувати оточуючих, приймати складні рішення і завжди виконують взяті на себе обов’язки; В – «серце» компанії, компетентні спеціалісти, але менш ініціативні й енергійні; С – «ліниві», люди, які не можуть і не хочуть добре працювати. Постійною турботою Велча був розвиток людей. Його головний принцип: «головною опорою компанії є люди, а не товари, які вона випускає» [4].

У роботах, які вийшли з-під пера видатного лідера після його звільнення з посади президента корпорації, Джек Велч обґрунтовує значення лідерства у досягненні успіху організації, розкриває механізми його впливу на всі складові її діяльності. Ще одна вимога Велча до лідера – завжди намагатися бути щирим і домагатися цього від інших, заохочуючи їхню відвертість, а не караючи за неї. Лише щирість може породити одностайність і зрозумілість дій, задіяти інтелект кожного в інтересах спільної справи. Головне завдання лідера, як його, на думку Р.Слейтера, бачить Велч, - «це створення в компанії творчої атмосфери, яка мобілізує весь її інтелектуальний капітал, всю скарбницю ідей і новацій». А для цього треба бути готовим до постійних змін і змінюватися самому, мислити позитивно, завжди навчатися робити правильні висновки з помилок, уміло формувати команду, планувати успіх і чітко визначати завдання, підтримувати простоту й виховувати персонал [5].

Висновки

Формування стилю – це тривалий, безперервний і складний процес. У стилі роботи окремих менеджерів нерідко можна виявити небажані риси, такі, наприклад, як намагання залучати підлеглих до обговорення будь-яких питань без потреби, надмірна кількість людей у підпорядкуванні. Це призводить до нефективного витрачання робочого часу, спричинює почуття незадоволеності у підлеглих, затримує вирішення проблем. На протигагу цьому, деякі менеджери віддають перевагу особистому

вирішенню питань і навіть тих, які входять до компетенції підлеглих.

У стилі роботи деяких менеджерів спостерігаються тенденції до побоювання обгрунтованого ризику, намагання ухилитись від вирішення нових складних завдань. Оскільки багато рис індивідуального стилю роботи пов'язані з психологічними особливостями менеджера, то це слід враховувати під час добору керівних кадрів.

Успішне вирішення управлінських проблем потребує й певних навичок та досвіду. Тому зростання потенціалу менеджера, ступеня готовності до вирішення дедалі складніших проблем залежать від досвіду його практичної діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Баффет М. Секреты управления от Уоррена Баффета / М.Баффет, Д.Кларк. – М.: Попурри, 2012. – 128 с.
2. Брэнсон Р. Обнаженный бизнес / Р.Брэнсон. – М.:Эскмо, 2011. – 304 с.
3. Ландрам Дж. Истории успеха. 13 женщин, которые изменили мир / Джим Ландрам. – М.: [б.и.], 2007. – 163 с.
4. Бизнес-путь: Джек Уэлч. 10 секретов величайшего в мире короля: пер. с англ. / С. Крейснер. – СПб.: Крылов, 2004. – 192 с.
5. Уэлч Дж. История менеджера: пер. с англ. / Джек Уэлч. – М.: АСТ, 2003. – 487 с.

Віолета Сергіївна Комаркова – студентка групи МОз-15м, факультет менеджменту, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: violettakom14@gmail.com;

Науковий керівник: **Микола Дем'янович Прищак** – канд. пед. наук, доцент кафедри філософії та гуманітарних наук, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Violeta S.Komarkova— Department of Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, email : violettakom14@gmail.com;

Supervisor: **Mykola D. Pryshchak**—Cand. Sc. (Eng.), Assistant Professor of Building Philosophy and Humanities, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.